

Economia. La història de “la fàbrica de Blanes”

Imatge aèria de la SAFA de Blanes als anys seixanta quan es mantenia separada del poble i donava feina a més de dues mil persones ■ EL PUNT / CRDI / AJUNTAMENT DE GIRONA

El fil de Blanes es trenca

EMPRESA • La fàbrica de fibres va donar feina a més de dues mil persones i va ser factor determinant en el creixement de la vila **ORGANITZACIÓ** • Els treballadors de SAFA han marcat el pas del sindicalisme a les comarques gironines

Pau Lanao
BLANES

La història es repeteix, però sembla que aquest cop estem davant d'una mort anunciada, la qual cosa i segons la legalitat vigent podria obligar a obrir una investigació per homicidi o assassinat si no fos perquè qui està en capella és una fàbrica tèxtil, que ha passat de ser la més important de l'Estat a rebre l'extremunció. Estem parlant de la Nylstar de Blanes, l'antiga Societat Anònima de Fibres Artificials (SAFA), una empresa que va néixer el 13 de desembre del 1906, en constituir-se la Sociedad Española de Seda Viscosa i es va fer gran el 1923, quan ja s'havien iniciat les obres de la factoria de fil químic que es va instal·lar a tocar de la Tordera i se la va batejar amb el nom que ha passat a la història. Les actes fundacionals recullen que quan el 14 de setembre del 1923, a París, es va nomenar el pri-

mer consell d'administració, Álvaro Figueroa y Torres Mendieta, comte de Romanones, cap del Partit Liberal i antic primer ministre a Madrid, el va presidir. El van acompanyar noms de prosòpia com Joan Ventosa i Clavell, persona molt propera a Francesc Cambó, líder de la Lliga Regionalista, Alfredo Bauer de la Banque Rothschild, o els germans Vila Marquès (Josep i Fidel), hereus de Josep Vila i Soler, el primer fabricant català de seda artificial, que van ser nomenats consellers delegats. Si van triar emplaçar-la a Blanes, la vila on s'acaba o comença la Costa Brava i desemboca la Tordera, va ser perquè, com recollia la premsa del moment, “l'aigua és abundant i neta, està exempta de sals perjudicials i és ideal per a la fabricació de seda artificial”. A més, hi afegia que el preu del sòl era molt barat, els impostos de producció, menors que a Barcelona i també que gràcies al port i l'estació de tren, l'indret estava molt ben comunicat.

Explosió demogràfica

L'octubre del 1923 es van iniciar les obres, el 15 de novembre del 1926 es va posar en marxa la factoria amb quatre màquines de filar, un any més tard es produïen 800 quilos diaris de fil viscosa i el 1933 ja s'arribava a les 1.300 tones l'any. El treball fix va atraure pagesos i pescadors de Pineda, Malgrat, Cal·lella, Lloret i Tordera, la qual cosa va tenir incidència directa en el creixement d'una vila que es va trobar com el nombre d'empleats de la SAFA augmentava de manera exponencial –400 el 1926, 775 el 1930, 1.000 el 1935– i feien créixer la demografia, ja que dels 5.000 habitants que tenia Blanes el dia de la inauguració es va passar a 6.600 el 1936, mentre que el 1970, en el període de màxima producció, es van assolir els 16.000.

Tornant un xic enrere, a la guerra civil, els bombarders trimotors Savoia Marchetti de l'aviació musuliana que tenien la base a Mallorca i donaven suport als fran-

El 18 de juliol

El 18 de juliol, el mateix dia que les tropes nacionals es van aixecar contra la República, els responsables de Nylstar van presentar el darrer ERO, que recull acomiadar 185 dels 219 treballadors o sigui un 80% de la plantilla, la qual cosa suposaria la clausura del centre productiu. Aquest fet ha mobilitzat institucions i sindicats que han fet un front comú amb els treballadors que des del gener tenen problemes a l'hora de cobrar la nòmina i segons assegura l'empresa no hi ha diners per pagar ni les nòmines, ni les indemnitzacions per acomiadament.

quistes, van intentar derruir l'estació de tren i la SAFA. L'espionatge nacional i la quinta columna asseguraven que era una fàbrica d'armes i les esquadres feixistes no van respectar ni el fet que fos de propietat francesa, ni que tingués les teulades pintades amb el blau, el blanc i el vermell i va patir agressions continuades, entre les quals destaca la del dia de Sant Pau i Sant Pere (28 de juny del 1938), que la va tocar de ple –tenia una plantilla de 1.200 persones–, i va provocar nou morts i més de quaranta ferits.

La victòria dels nacionals va donar un nou impuls a l'empresa. Reconstruïda per presoners polítics en règim d'esclavatge, el 1953 –catorze anys després de l'acabament de la guerra– i gràcies a la llicència cedida per la companyia nord-americana Du Pont i obtinguda per mediació de Rhodiaséta, (integrada al holding Rhône-Poulenc), la col·laboradora europea que era la matriu tècnica de la fàbrica bla-